Cena za egzemplarz 15 groszy.

Cena za egzemplarz 15 groszy.

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.
P. K. O. Katowice 304540.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.

REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach. ul. św. Stanisława 4.

Nr. 117 | **Katowice, piątek 22-go maja 1931 r.** | **Rok 30**

Stanowisko Polski.

Równocześnie z posiedzeniem Rady Ligi Narodów, która m. i. rozpatruje sprawę związku celnego austrjacko-niemieckiego, odbywa w Genewie swe obrady t. zw. komisja studjów unji europejskiej. Przedmiotem narad tej komisji jest projekt min. Brianda, by doprowadzić między państwami Europy do ścisłej współpracy, jeśli już nie do takiego związku, jaki istnieje wśród Stanów Zjednoczonych Europy. Jedno z głównych zagadnień, które takiej współpracy państw wymagają, są sprawy gospodarcze. Z nich wybiły się na czoło interesy państw rolniczych, które cierpią wskutek braku zbytu i niskich cen zboża i produktów rolnych i w ten sposób nie są zdolne do zakupywania wyrobów państw przemysłowych.

Z historji projektu Brianda warto zaznaczyć, że zeszłego roku na zebraniu Ligi Narodów spotkał się z niebardzo życzliwem przyjęciem i w dużej mierze przemówienie min. Zaleskiego spowodowało, że wyznaczono komisję, która ma za zadanie przygotować materjał do przyszłej unji. Sprawa unji tej łączy się dziś ze sprawą projektowanego związku celnego austro-niemieckiego, za którym kryje się polityczne połączenie (Anschluss) Austrji z Niemcami. Niemcy, wykorzystując pozcry, dążą do tego, by forsowany przez nich związek celny był rozumiany jako pierwszy krok do unji ogólno-europejskiej. Inne państwa, w szczególności Francja, Czechosłowacja a dalej Polska widzą w związku celnym tylko posunięcie polityczne Niemiec, które chcą swe państwo powiększyć na koszt Austrji, zagrozić z boków Francji i Czechosłowacji i dalej związku tego nie rozszerzać tylko — korzystając ze swej siły — podporządkować Europę swemu przewodnictwu

Obawy te przebijają się w przemówieniach szeregu ministrów na komisji studjów. Ostre przemówienia wygłosili Briand i Benesz. Ostatnio przemawiał też min. Zaleski. Z przemówienia jego przytaczamy następujące myśli:

Za główną przyczynę kryzysu gospodarczego w Europie upatruje się za wysokie cła na wyroby przemysłowe, przywożone do krajów rolniczych. Do tych krajów rolniczych zalicza się też Polska. Min. Zaleski zwraca tu jednak uwagę, że Polska nie upiera się przy wysokich cłach przemysłowych i Polska była pierwszą, która zgodziła się na propozycję angielską, by znaleźć środki na łatwiejszy obrót handlowy między państwami. Min. Zaleski zwraca jednak uwagę na to, że możność dopuszczania obcych wyrobów przemysłowych na rynki państw rolniczych zależy od wzajemności, a szczególnie od tego, by nie utrudniano państwom rolniczym wywożenia ich płodów zbożowych i zwierzęcych do krajów przemysłowych. Bardzo silnie wskazał min. Zaleski na trudności, jakie stwarzają dla państw rolniczych inne państwa (mowa tu przedewszystkiem o Niemcach), które wprowadziły dotychczas niespotykane wysokie cła oraz wzbraniają się zawrzeć umowy weterynaryjnej, co powoduje, że obrót wyrobami rolniczemi jest zatamowany i ta właśnie okolicznośc jest jednem z źródeł kryzysu gospodarczego. Że pogląd ten jest słuszny, wskazuje na to fakt, że niedawno szereg państw za inicjatywą Polski przystąpiło do dokładnego badania potrzeb sfer rolniczych oraz do obmyślenia pomocy dla państw rolniczych (Europy środkowej i wschodniej).

Co do sposobu dążenia do unji europejskiej, min. Zaleski oświadczył się za tworzeniem unji ogólnej, a nie częściowego wiązania się kilku państw i czekania, aby dane państwa do unji takiej przystąpiły, ta metoda bowiem w praktyce doprowadziłaby do tego, że przeciw jednemu związkowi kilku państw, utworzyłby się wrogi związek innych państw, to zaś wcale nie przyczyniłoby się do ogólnej współpracy.

W przemówieniu swem min. Zaleski wskazał pod adresem przedstawiciela Rosji Litwinowa, że żadne z państw Europy nie zamierza czynić jakichś wypraw wojennych przeciw Rosji i dlatego Rosja nie powinnaby burzyć współpracy europejskiej przez ciągłe alarmy wojenne.

Pożałowania godne demonstracje.

Podżegacze komunistyczni doprowadzili do zabicia 4 demonstrantów i ranienienia 7-miu.

Kraków. W Jaworznie doszło do pożałowania godnych zajść, które z winy agitatorów komunistycznych skończyły się tragicznie. Komunikat urzędowy tak przedstawia te zajścia:

Dotychczasowe układy między dyrekcją kopalni „Piłsudski" w Jaworznie a delegatami związków robotniczych odbywały się w zupełnym spokoju. oczekując orzeczenia ministerstwa pracy i opieki społecznej. Przebieg strajku był spokojny. Żadne zajścia nie wydarzyły się. Stan taki dnia 19 bm. w godzinach wieczornych uległ zmianie. **Tłum robotników,** zgromadzony przed gwarectwem w liczbie około 1000 osób, wśród nich znaczna ilość z Sosnowca i Dąbrowy, **podburzona okrzykami licznych agitatorów komunistycznych, nie słuchając swych przywódców,** wzywających do zachowania spokoju, ruszył w stronę kopalni, wznosząc okrzyki **„zatopić kopalnię",** „wytępić pompiarzy". Z pośród tłumu posypały się **strzały rewolwerowe.** Dwóch policjantów zostało zranionych kamieniami. **Jedna z kul ciężko zraniła kobietę nieznanego nazwiska.** Wezwania policji do rozejścia się nie odniosły skutku. Tłum w dalszym ciągu następował, obrzucając policjantów kamieniami i **dając strzały z rewolwerów.** Policja zmuszona była użyć broni, skutkiem czego **czterech napastników zostało zabitych, 7 zaś odniosło rany.** Tłum rozpierzchł się, unosząc ze sobą rannych. Część demonstrantów po opuszczeniu kopalni udała się w stronę Byczyny, gdzie **na szosie wzniesiono zapory z kamieni.** Policja oczyściła szosę z demonstrantów. Noc na 20 bm. minęła w zupełnym spokoju. W kopalni jest tak zwana świętówka, jednak konieczne roboty są wykonywane. Zajścia powyższe wskazują, że kierownictwo akcji strajkowej wymyka się z rąk dotychczasowych przywódców, przechodząc do żywiołów antypaństwowych. Wydano zarządzenia, mające na celu utrzymanie bezpieczeństwa i spokoju.

W przemyśle naftowym strajku generalnego nie będzie.

Lwów. (PAT.) Zapowiedziany na wczoraj generalny strajk pracowników przemysłu naftowego w zagłębiu naftowem, został dziś w godzinach popołudniowych zażegnany dzięki ugodowej formule, zaproponowanej obu stronom przez starostę drohobyckiego. Przedstawiciele P. P. S. C. K. W. po przyjęciu wspomnianej formuły oświadczyli, że zapowiedziany strajk odwołują. Decyzja ta przyjęta została z dużą ulgą przez szerokie rzesze robotnicze, które w przeważającej części strajku sobie nie życzyły. Plebiscyt odbędzie się w ciągu miesiąca czerwca.

We wszystkich centralach przemysłu naftowego — a więc w Bitkowie, Borysławie i Krośnie komisje plebiscytowe w właściwym terminie przystąpią do akcji technicznej przygotowania plebiscytu w sprawie płac.

Uznanie dla armji polskiej.

Bethune. (PAT.) Odbyło się tu doroczne zebranie francuskiego związku oficerów rezerwy pod przewodnictwem gen. dywizji Gaguenau, członka najwyższej rady wojennej i reprezentanta ministra wojny Maginota oraz w obecności gen. Boquet dow. korpusu w Lille, attache wojsk. ambasady belgijskiej w Paryżu oraz p. Galasa wicekonsula R. P. w Lille. Po zebraniu odbył się bankiet w czasie którego wygłosił przemówienie m. in. generał Gaguenau, dając niejednokrotnie wyraz swoim uzuciom **szczerego uznania dla armji polskiej oraz podkreślając znaczenie sojuszu polsko-francuskiego,** jako istotnej rękojmi pokoju światowego. Przemawiał również płk. Monbailly nietylko w imieniu reprezentowanego przez siebie związku, lecz również jako dyrektor naczelny jednej z największych w okręgu kopalń, zatrudniającej kilkanaście tysięcy robotników polskich. Monbailly zaznaczył, iż emigracja polska danego okręgu i jej stowarzyszenia odgrywają pierwszorzędną rolę żywego łącznika pomiędzy obu zaprzyjaźnionemi narodami.

Woda wysokości 2 metry zalała pola bortnickie.

Lwów. PAT. Dnia 19 bm. nastąpiło w powiecie bóbreckim oberwanie się chmury na terytorjum gminy Młodyńcze-Bortniki. Woda wysokości 2 metrów zalała okoliczne pola w nizinach i podmyła tor kolejowy koło wsi Mołodyńcze na przestrzeni 300 metrów, wskutek czego przerwana została komunikacja kolejowa. Pociąg osobowy ze Lwowa został zatrzymany na stacji Bortniki aż do naprawienia toru kolejowego, które zostało uskutecznione po kilkogodzinej pracy drużyn kolejowych. Woda wyrządziła nieznaczne szkody w nasypie. Ofiar w ludziach, ani w inwentarzu żywym nie było.

Fałszywe pogłoski o emigracji do Rosji.

Lwów. PAT. Dnia 19 maja br. wśród bezrobotnych, zgromadzonych przed Państwowym Urzędem Pośrednictwa Pracy we Lwowie przy ulicy Rutowskiego 23, dwaj osobnicy kolportowali wiadomość, iż konsulat Z. S. S. R. we Lwowie werbuje bezrobotnych na wyjazd do związku sowieckiego. Na skutek tych wiadomości, zebrało się około godziny 10 przed gmachem konsulatu przy ulicy na Bielakach około 150 bezrobotnych, z których kilku dostało się do wnętrza, gdzie miano im obiecywać danie zarobków w wypadku wyjazdu do Z. S. R. R. Zgromadzonych przed gmachem bezrobotnych rozproszyły organa policji państwowej ze względu na bezpieczeństwo konsulatu.

Duchowny hodurowski skazany za bluźnierstwo.

Lublin. Sąd okręgowy w Lublinie skazał H. Rogowskiego, duchownego sekty Hodura, na 2 lata więzienia za ohydne bluźnierstwo. (Kap.).

Przygotowania do uroczystości ku czci Joanny d'Arc w Rouen.

Paryż. W „Journal Officiel" rządu francuskiego ogłoszona została ustawa o przyznaniu jednego miljona franków miastu Rouen na zorganizowanie obchodu 500-ej rocznicy śmierci Joanny d'Arc.

Lista kardynałów, arcybiskupów i biskupów, którzy wezmą udział w uroczystościach w Rouen w dniach 30 i 31 maja, nie jest jeszcze zamknięta. Obok kardynałów z Westminsteru, Mechlina, Paryża i Lille przybędą kardynał Piffl z Wiednia, kardynał prymas Seredi z Budapesztu, wielu arcybiskupów francuskich i zagranicznych oraz kilkudziesięciu biskupów. W sobotę 30 maja od godz. 12 do 12 i pół będą dzwoniły wszystkie dzwony w całej diecezji Rouen. (Kap.)

TELEGRAMY.

Powrót pielgrzymki polskiej z Rzymu.

Katowice. W dniu wczorajszym przybyli do Katowic uczestnicy pielgrzymki polskiej do Rzymu w liczbie 200 osób, w tem 30 księży. Z Katowic uczestnicy pielgrzymki rozjechali się do swych miejsc zamieszkania. W piątek bieżącego tygodnia spodziewany jest przyjazd do Katowic J. E. ks. Kardynała-Prymasa dr. Hlonda i księży biskupów, którzy uczestniczyli w pielgrzymce. — W tym dniu, lub najdalej w sobotę — spodziewany jest również przyjazd J. E. ks. biskupa Adamskiego, arcypasterza diecezji śląskiej. Ks. Kardynał-Prymas dr. Hlond i towarzyszący Mu biskupi mają po przyjeździe do Katowic zwiedzić wystawę sztuki religijnej.

W niedzielę, 24 maja (pierwsze święto Zielonych Świątek) J. E. ks. biskup Adamski weźmie udział w uroczystościach jubileuszowych Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Cieszynie. Przyjazd ks. biskupa do Cieszyna jest spodziewany o godzinie 3 po południu. Ks. biskup odprawi krótkie nabożeństwo w tamtejszym kościele parafjalnym.

Zapowiedź silnego trzęsienia ziemi.

Kraków. PAT. Obserwatorjum astronomiczne w Krakowie zanotowało w środę bardzo silne trzęsienie ziemi. Rozpoczęło się ono o godzinie 3.30 rano i trwało do godz. 4.26 czasu środkowo-europejskiego. Przybliżona odległość ogniska wynosi około 2.700 km.

Międzynarodowa konferencja kolejowa w Warszawie.

Warszawa. PAT. Międzynarodowa 3-dniowa konferencja kolejowa, która zebrała się w Warszawie celem opracowania bezpośredniej taryfy kolejowej między Polską a Francją, Belgją i Luksemburgiem, zgromadziła 17 delegatów obcych zarządów kolejowych, a więc prócz przedstawicieli kolei polskich delegatów Niemiec, Belgji, Francji, Włoch, Jugosławji, Austrji, Czechosłowacji, Węgier i Zagłębia Saary. Delegaci w chwilach wolnych od prac zwiedzą zabytki Warszawy i Wilanowa. Po zakończeniu konferencji dnia 21 bm. wieczorem udają się delegaci do Krakowa, celem zwiedzenia tego miasta. Dzisiaj o godz. 15 podejmowało ministerstwo komunikacji gości zagranicznych śniadaniem w lokalu Resursy Kupieckiej.

Spadek liczby bezrobotnych o 6.607 osób.

Warszawa. Pat. Liczba bezrobotnych w Polsce w dniu 16 maja br. wynosiła 339.394 osób, co stanowi spadek w stosunku do tygodnia poprzedniego o 6.607 osób.

Sprawa przyszłej konferencji nad rozbrojeniem na Radzie Ligi.

Genewa. PAT. Głównym punktem, którym zajęła się Rada Ligi Narodów na odbytem wczoraj zebraniu, była **sprawa przygotowania konferencji rozbrojeniowej**, której termin ustalono ostatecznie na dzień 2 lutego 1932 roku. Przed ogólną debatą złożył krótkie oświadczenie minister spraw zagranicznych Hiszpanji Lerroux, który wskazując na dokonane w Hiszpanji zmiany ustroju, podkreślił, że naród hiszpański pragnie jeszcze gorliwiej niż dawniej współpracować nad dziełem pokoju. Wielka różnica poglądów ujawniła się w sprawie wniosku niemieckiego, aby różnym krajom przesłać jednolity ściśle określony szemat z zapytaniami w sprawie stanu ich zbrojeń. Henderson zwalczał ten wniosek z tego powodu, że doprowadzi on do dalszego opóźnienia w przeprowadzeniu konferencji rozbrojeniowej. Również Briand wystąpił przeciwko wnioskowi niemieckiemu, jakkolwiek niemiecki plan jest jego zdaniem dobry, może nawet zbyt dobry. Pozostaje jednakże w sprzeczności z pewnemi zasadami, opracowanemi przez komisję przygotowawczą konferencji rozbrojeniowej.

Minister Curtius zaznaczył, że rząd niemiecki jest przekonany, że bez ustalenia stanu zbrojeń, przeprowadzenie rozbrojenia wydaje się mało możliwe. Przedewszystkiem zaś winien być wzięty pod uwagę materjał wojenny i materjał zapasowy.

Minister Zaleski, który przemawiał po polsku, co zwróciło powszechną uwagę i zostało uznane jako demonstracja przeciwko wywodom ministra Curtiusa, wygłoszonym po niemiecku, wskazał na to, że pewne dane oficjalne w sprawie stanu zbrojeń w niektórych krajach nie zgadzają się z danemi zebranemi w drodze nieoficjalnej. W dalszym ciągu przemawiali minister Grandi, popierając wniosek angielski, jakkolwiek jego zdaniem niemiecki wniosek byłby lepszy, tylko że doprowadziłby do dalszej dyskusji i minister Marinkowicz, który stwierdził, że ujawnienie pewnych danych natury wojskowej, jak to sobie życzą Niemcy, w wielu krajach ścigane jest przez prawo karne. Ustalono, że sprawozdawca Lerroux przedstawi na piątkowem posiedzeniu Rady sprawozdanie w omawianej sprawie. Rada postanowiła jednomyślnie i ostatecznie wyznaczyć Genewę jako siedzibę konferencji rozbrojeniowej.

Pomoc dla rolnictwa europejskiego.

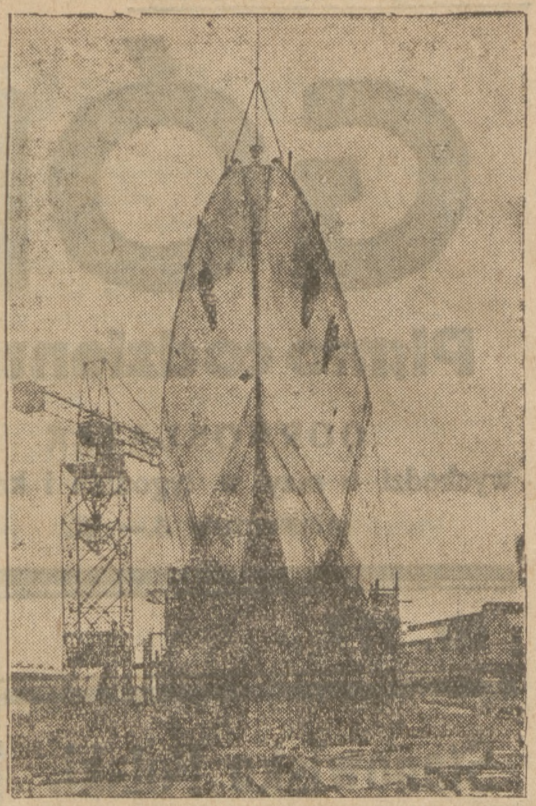
Genewa. (PAT.) Dzień dzisiejszy przyniósł postęp w dziedzinie pomocy dla rolnictwa. Podkomitet komisji europejskiej pracuje w dalszym ciągu nad tekstem rezolucji w sprawie cel, zaproponowanych przez rząd francuski. Projekt ten, który ma zapewnić zbyt na ważniejsze artykuły rolnicze odpowiada w głównych zarysach dezyderatom opracowanym przez warszawską konferencję rolniczą. **Ze strony Polski wprowadzone zostały niektóre poprawki do rezolucji.**

Na plenum komisji studjów unji europejskiej odbyła się debata nad przygotowanym przez komitet finansowy projektem umowy i statutu przyszłego banku międzynarodowego kredytu hipotecznego. Przedstawiciele zainteresowanych państw zgłosili w tej sprawie deklaracje, przyczem wszystkie te państwa opowiedziały się za przyjęciem przedstawionych tekstów. Przedstawiciel Wielkiej Brytanji Henderson poczynił jednakże pewne zastrzeżenia, wobec czego przyłączenie się Wielkiej Brytanji do umowy uzależnione jest od stanowiska rządu brytyjskiego. Przedstawiciel Niemiec dr. Curtius uzależnia przystąpienie do umowy od przystąpienia do niej Francji, Włoch, Belgji, Szwecji, Holandji i Szwajcarji. Ponieważ w dalszym ciągu debaty wyżej wymienione państwa wyrazily gotowość przystąpienia do umowy, przeto i Niemcy do niej przystąpią. Projekty umowy i statutu zostały przez komisję studjów przyjęte, przyczem jednomyślnie zdecydowano wyznaczyć Genewę na siedzibę przyszłego banku kredytu rolnego. Umowa otwarta będzie do podpisu do dnia 30 września br.

Niemców stać na manewry floty wojennej.

Berlin. (PAT.) W związku ze spuszczeniem na wodę pancernika „Deutschland“ odbyły się na pełnem morzu manewry floty niemieckiej połączone z ćwiczeniami artyleryjskiemi marynarki wojennej. Ćwiczeniom tym przypatrywał się z pokładu krążownika „Königsberg“ w otoczeniu świty i w towarzystwie ministra Groenera prezydent Hindenburg. Krążownik „Königsberg“ powrócił do portu kilońskiego. Uroczystości zakończyły się rewją floty niemieckiej przed prezydentem Hindenburgiem.

Pancernik „A“.

„Rozbrojenie“ i „pokojowe“ Niemcy w dniu 19 maja spuściły na wodę w dokach kilońskich pierwszy po wojnie wielki okręt wojenny, pancernik „A“. Profil tego olbrzyma morskiego, jak widać na ilustracji przypomina poczęści profil pośpiesznego parowca, poczęści łodzi podwodnej. Zaznaczyć należy, że nowozbudowany pancernik jest najgroźniejszą jednostką bojową, jaka znajduje się na kuli ziemskiej. Pancernik będzie mógł odbywać podróże do Chin i zpowrotem nie zatrzymując się w żadnym porcie, celem uzupełnienia zapasów paliwa.

Oficerowie marynarki handlowej nie godzą się na obniżkę płac.

Gdynia. PAT. Oficerowie polskiej floty handlowej odmówili podpisania nowej umowy, obniżającej płace o 10 proc. Wobec tego statki żeglugi polskiej „Poznań“ i „Kraków“ obsadzone zostały przez oficerów marynarki handlowej, przydzielonych do służby lądowej.

Skarga niemiecka przeciwko Litwie.

Genewa. PAT. Skarga rządu niemieckiego w sprawie niemców kłajpeckich znajdzie się na porządku obrad czwartkowego posiedzenia Rady Ligi Narodów.

Ofiary obsunięcia się ziemi.

Tours. PAT. W Lafariniere (Francja) obsunęła się ziemia, przyczem runęła w gruzy willa, należąca do amerykańskiego generała Dunlop'a. Dziś drużynie ratowniczej udało się wydobyć z pod gruzów jedną ofiarę katastrofy pewną kobietę, która nie doznała poważniejszych obrażeń. Przy dalszem poszukiwaniu odnaleziono prócz trupa właściciela willi generała Dunlop'a, również i męża uratowanej kobiety.

Fernando

(Powieść.)

29) (Ciąg dalszy.)

— Jakto? pan urodziłeś się w Hiszpanji? Któż byli twoi rodzice? Jakim sposobem nad ten piękny, bogaty kraj, przeniosłeś góry i lasy Czech?

— Przygody moje mają w sobie coś dziwnego, coś niezwyczajnego; wspomnienia mego dzieciństwa podobne są do powikłanych snów. Mieszkałem w starożytnym zamku, otoczonym ślicznym ogrodem. Dama, którą uważałem za matkę, a która nią nie była, jakem się później dowiedział, była bardzo piękna, a przedewszystkiem bardzo dla mnie dobra. Moi najstarsi bracia i siostra, a raczej ci, których wówczas uważałem za rodzeństwo, nazywali się Filip, Eugenja i Karol; zapomniałem imion najmłodszych. Pan, którego zwał ojcem, bywał rzadko w domu i nie lubił dzieci; baliśmy się go wszyscy. Oto wszystko, co pamiętam. Przypominam sobie jeszcze, że pewnego razu, nagle ciężko zachorowałem. Matka, siostry i bracia odjechali natychmiast, tak rozkazał ojciec, ponieważ się obawiał, aby moja choroba nie była zaraźliwa; przyśpieszał sam ich odjazd i odtąd jużem ich więcej nie widział. Wszyscy mnie opuścili, oprócz jednego młodzieńca, imieniem Pedro, który był w zamku lutnistą i którego wszyscy bardzo lubili. Często nas bawił, śpiewając piękne ballady, albo ucząc nas rozmaitych gier; robił nam także małe podarunki. Podczas mojej choroby, pozostał, aby mnie pielęgnować. Nagle zwarjował i chciał mnie zabić nożem. Dał się jednak wzruszyć mojemi prośbami i pozostawił mi życie; pomimo to zadał mi trzy rany, po których dotąd pozostały się blizny.

Alonzo słuchał tego opowiadania z wielką uwagą; słysząc o swojej żonie i dzieciach, nie mógł powstrzymać łez. Pedro także blednął i drżał. Ale obaj rozradowali się w duszy, przekonawszy się, że Fernando przypisywał ten okropny czyn, jedynie obłąkaniu lutnisty, nie wiedząc wcale, że nastąpił skutkiem poprzedniej zmowy. Fernando opowiedział następnie swój pobyt w pustelni, oraz okoliczności, które go zaprowadziły do Londynu, Wiednia a na ostatek do Czech.

Alonzo już nie wątpił, że intendentem hrabiego de Gallas, był w samej rzeczy syn jego brata Alvareza. Jednak, aby się zapewnić do reszty, rzekł: „historja pańskiego życia jest w istocie nadzwyczajna, ale czy nie dowiedziałeś się o twojem pochodzeniu“?

— Niestety nic; — odpowiedział ze smutkiem Fernando. — Ojciec Bernardo przyrzekł mi wyjawić tajemnicę, pokrywającą moje urodzenie, ale śmierć zaskoczyła go przed dotrzymaniem przyrzeczenia.

— A więc — rzekł Alonzo — może ja zdołam objaśnić pana w tym względzie, ale pierwej muszę wiedzieć, czy w istocie jesteś tem samem dziecięciem, które szaleniec Pedro pokaleczył. Czy możesz pokazać nam blizny trzech twoich ran?

— Natychmiast je pokażę, — to powiedziawszy, Fernando odsłonił kaftan i ukazał blizny. Wtedy Alonzo powstał, wyciągnął ręce, rzucił się na szyję Fernanda, przycisnął go do serca i zawołał ze łzami:

— O Fernando, ty jesteś moim synowcem, synem mego zacnego brata! ty jesteś hrabią Alvarez, jedynym dziedzicem najpiękniejszego z hrabstw Hiszpanji. Fatalny zbieg okoliczności pozbawił cię tego dziedzictwa; rosłeś, nie znając swego znakomitego pochodzenia; ja sam mniemałem, żeś umarł; jak tylko dowiedziałem się, że jeszcze żyjesz, zapłonąłem chęcią utulenia cię przy mojem sercu, i porzuciłem piękną Hiszpanję, aby cię szukać aż tu wśród lasów Czech, aby się nacieszyć twoim widokiem, naprawić krzywdę, którą poniosłeś, wprowadzić cię w triumfie do twojej ojczyzny i osiedlić cię w twoich dobrach z powróceniem należnego ci stopnia. Jakżem szczęśliwy, że cię znajduję, mój drogi Fernando! Poznaj we mnie twojego stryja, daj mi twą przyjaźń, a umrę spokojnie.

Fernando nie mógł wyjść z podziwu; ściskał swojego stryja, wylewając łzy radości. Alonzo płakał także z radości, lecz jego szczęście zachmurzała ta myśl tajemna: „Ach, gdyby mój synowiec wiedział, ilem zawinił względem niego, nienawidziłby mnie i odtrącił ze zgrozą!“

Alonzo odsłonił płaszcz, odpiął brylantową gwiazdę, błyszczącą na jego piersiach, i rzekł do Fernanda:

— Oto odznaka granda Hiszpanji, którą sądząc, że nie żyjesz, do dziś dnia nosiłem; ta ozdoba i godność tobie należą z prawa. Pójdź, niechaj zawieszę ten krzyż na twojej piersi; niech będzie choć słabem ukojeniem ran, po których na tej piersi pozostały jeszcze niezatarte ślady.

C. d. n.

Kronika bieżąca

Piątek 22 maja

Św. Faustyna, męczennika.
Św. Kastusa i Emiljusza.
Św. Bazyliska, męczennika.
Św. Romana, opata.
Św. Rity, wdowy.

Kalendarz słowiański: Wisława bł.

Jutro, sobota 23 maja: Św. Jana Chrzciciela de Rossi, wyznawcy; błogosł. Andrzeja Boboli, męczennika; św. Dezyderjusza, biskupa oraz śś. Kwinkcjana, Lucjusza i Juljana, męczenników.

*

	Wschód	Zachód
Słońca	o godz. 3,55;	o godz. 19,58.
Księżyca	o godz. 7,33;	o godz. 0,30.

*

W Rzymie uroczystość **św. Faustyna, Tymoteusza i Wenusta**, męczenników.

W Afryce męczeństwo **śś. Kastusa i Emiljusza**, którzy przez ogień weszli do chwały rajskiej. Przy pierwszej próbie zawahali się (jak pisze św. Cyprjan), jednakże przy próbie drugiej, wzmocnieni łaską Bożą, zwycięsko wytrzymali w ogniu.

W Komanie w Poncie śmierć męczeńska **św. Bazyliska** pod cesarzem Maksymjanem i prefektem Agryppą. Włożono mu najprzód na nogi żelazne sandały, przez które wbijano rozpalone gwoździe i jeszcze inne zadawano mu męczarnie. Wkońcu ścięto go na rozkaz Agryppy i ciało wrzucono do rzeki.

W okolicy Auxerre pamiątka **św. Romana, opata**, który obsługiwał św. Benedykta w grocie. Później wysłany do Gallji, pozostawił w założonym przez siebie klasztorze wielu świętych uczni i spokojnie w Panu przeszedł do wieczności.

W Kaskji w Umbrji uroczystości **św. Rity, wdowy**, z zakonu eremitów św. Augustyna, która po śmierci swego męża miłość swą poświęciła odwiecznemu Oblubieńcowi Chrystusowi.

— **Dzień uniwersytecki.** Postanowieniem episkopatu polskiego drugi dzień Zielonych Świątek wyznaczony jest jako „Dzień uniwersytecki". W tym dniu odbędą się po uroczystej mszy św. kazania w całym kraju na temat uniwersytetów i oświaty katolickiej. Potem odbędzie się wśród parafjan zbiórka na rzecz uniwersytetu katol. w Lublinie, który założony w r. 1918 znajduje się pod opieką episkopatu i opiera swój byt na zasiłkach wpłaconych przez poszczególne kurje biskupie, tudzież przez społeczeństwo katolickie.

Potrzeby uniwersytetu lubelskiego rosną, bo wzmaga się frekwencja uczniów, a środki finansowe są coraz mniejsze. Dlatego rektorat K. U. L. zwraca się ze specjalnym apelem do społeczeństwa, by w dniu 25-go maja wspomogło, choćby najskromniejszym datkiem, tę ważną placówkę oświatową.

— **Główne wygrane w pierwszym dniu ciągnienia I klasy loterji państwowej.** W pierwszym dniu ciągnienia padły wygrane na następujące numery: 100.000 zł na nr. 98258, 50.000 zł na nr. 179367, 2.000 zł na nr. 91558, 108533, 1.000 zł na nr. 34194, 500 zł na nr. 316, 15922, 209210, 400 zł na nr. 2061, 6343, 13304, 14131, 22381, 53940, 71304, 128859, 171604, 194531, 200 zł na nr. 19436, 45210, 82201, 104937, 105816, 106465, 109990, 143023, 162205, 204620, 204750, 2.000 zł na nr. 76645, 1.000 zł na nr. 60643, 89266, 93753, 500 zł na nr. 102555, 103133, 144907, 153348, 158152, 180858. 400 zł na nr. 5461, 66946, 72697, 159090, 157740, 168979, 183218, 190378, 200 zł na nr. 17492, 26240, 29422, 47128, 64153, 67635, 68446, 87574, 97140, 97425, 104020, 108111 111501, 112620, 121652, 128622, 148802, 154098, 166068, 167776, 173382, 209926.

— **Wyższy kurs nauczycielski robót ręcznych** kobiecych, krawiecczyzna, bieliźniarstwo, hafty, rysunki itp. organizuje w Krakowie zarząd okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego, Kraków, Rynek Gł. 29. Na bliższe informacje załączyć znaczek pocztowy. Kurs trwać będzie od 3 lipca do 14 sierpnia 1931.

Listy naszych Czytelników.

Pogrzeb matki ks. biskupa Kubiny.

Świętochłowice. Przed kilku dniami zmarła matka ks. biskupa częstochowskiego Kubiny. Jest on znany także polskim robotnikom, gdyż przed objęciem diecezji częstochowskiej ks. biskup Kubina jako proboszcz parafji N. M. P. w Katowicach brał żywy udział pracy około dobra robotników, zorganizowanych w Zjednoczeniu Zawodowem Polskiem. Dnia 16 bm. o godz. 9-ej zebrały się w Świętochłowicach niezliczone tłumy ludności, aby oddać ostatnią posługę matce syną ziemi śląskiej, ks. biskupa dr. Kubiny. U trumny zebrało się liczne częstochowskie i śląskie duchowieństwo. Przed domem żałoby ustawiły się ze sztandarami organizacje i towarzystwa. Oprócz związków przybyli przed dom żałoby: starosta Szaliński, naczelnik gminy Polak, zarząd i rada gminna. Do ustawionego karawanu, okrytego wieńcami, wniesiono zwłoki, poczem przy pieniach żałobnych towarzystwa śpiewu „Moniuszko", ruszył kondukt do miejscowego kościoła, gdzie ks. biskup Kubina w asyście duchowieństwa celebrował Mszę św., przy równoczesnem odprawieniu cichych nabożeństw przez księży z diecezji częstochowskiej. Smutny nastrój potęgowały żałobne pieśni, wykonane przez miejscowy chór kościelny. Po Mszy św. ks. biskup Kubina odśpiewał przy katafalku modły za duszę śp. matki swej i duszę Zmarłej, poczem kondukt żałobny ruszył w stronę miejscowego cmentarza. gdzie ks. proboszcz parafji świętochłowickiej Otręba podziękował w imieniu Zmarłej wszystkim za tak tłumny udział w smutnej uroczystości.

*

Trzeci Maj w Frydku-Gilowicach.

Frydek w Pszczyńskiem. Rano o godzinie 8 młodzież szkolna i ludność naszych wiosek Frydek i Gilowice wyruszyła na nabożeństwo do Miedźnej, by tam pomodlić się za pomyślność Ojczyzny i za rodaków poległych w trzeciem powstaniu śląskiem. O godz. 4-ej po południu uroczystość odbyła się według ustalonego przez miejscowy Komitet porządku. W skład komitetu obchodu uroczystości 3 maja weszli: Sitko Ludwik, prezes Zw. Powst. Śl., Moroń Franciszek, prezes honor. Zw. Powst. Śl., nacz. gminy Durok Jakób i kier. szkoły Swajdo Jakób, prezes m. Z. O. K. Z. Popołudniowa uroczystość zaczęła się odczytem o konstytucji 3 maja i o trzeciem powstaniu śląskiem, który to odczyt wygłosił p. Salomon Wiktor, nauczyciel, podnosząc szczególnie znaczenie konstytucji majowej i bohaterstwo ludu śląskiego, który wywalczył sobie wolność i połączenie z Matką-Polską. Odczyt ten był bardzo treściwy i dobry, o czem świadczyły liczne oklaski. Po odczycie miejsc. nauczycielstwo wraz z członkiniami i członkami tut. towarzystw kulturalno oświatowych odegrało sztuczkę ludową p. t. „Ucieczka". Sztuka ta bardzo się podobała zebranym i długo napewno zostanie w pamięci widzów. Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna w miejscowej oberży p. Panola. Za zorganizowanie całej uroczystości tą drogą składamy serdeczne „Bóg zapłać" szczególnie dziękujemy komitetowi obchodu, p. kier. szkoły, miejscowemu nauczycielstwu i wszystkim tym, którzy brali czynny udział, zwłaszcza w przedstawieniu, z którego wywiązali się znakomicie, choć mieli liczne nieprzyjemności od jakichś niepoczytalnych jednostek. którym widocznie „solą w oku" była cała uroczystość 3-majowa. Dochód z przedstawienia przeznaczono na T. C. L. Szczęść Boże w dalszej pracy dla dobra Ojczyzny! **Obecny.**

Województwo śląskie.

* **Ruch budowlany w województwie śląskiem.** W ubiegłym roku w całem województwie wybudowano i oddano do użytku publicznego 6171 pomieszkań. Z tego przypada na powiat katowicki 402, Lubliniec 183, Pszczyna 1207, Rybnik 1470, Świętochłowice 443, Tarnowskie Góry 646, Cieszyn 634 i Bielsko 936, oraz na miasto Katowice 203 i Król. Hutę 47 pomieszkań. Większa część mieszkań składa się z jednego pokoju i kuchni.

* **Wielka narodowa pielgrzymka do Padwy, Lourdes i Lisieux.** Marzeniem tylu serc jest chociażby raz w życiu zwiedzić północne Włochy i Francję, gdzie pobożność dawnych wieków wystawiła tyle pomników na cześć Boga, gdzie najwięksi artyści świata zostawili tyle pięknych dzieł sztuki z zakresu malarstwa, architektury i rzeźby.

Marzenie to obiecze się w szatę rzeczywistości w czasie pielgrzymki, która wyruszy z Polski dnia 3-go lipca rb. i zwiedzi: Wenecję, Padwę, Medjolan, Genuę, Niceę, Lourdes, Paryż i Lisieux. Do szeregu atrakcyj tej pielgrzymki należy zwiedzenie wielkiej międzynarodowej wystawy sztuki religijnej w Padwie, jak również imponującej rozmiarami międzynarodowej wystawy kolonjalnej w Paryżu.

Obecnie jest jeszcze kilka miejsc wolnych w klasie drugiej i klasie trzeciej. Koszta trzytygodniowej podróży wraz z utrzymaniem i hotelami wynoszą: z Katowic i do Katowic w klasie 2-ej 1300 zł., a w klasie 3-ej 950 zł.

Zgłoszenia przyjmuje: Liga Katolicka Katowice, ul. Piłsudskiego 58 oraz Polskie Biuro Podróży „Francopol", Warszawa, ul. Trębacka 9.

Z Katowickiego

Z dorocznych Targów katowickich.

Katowice. Wzorem lat ubiegłych poszczególni przedsiębiorcy śląscy zorganizowali obok terenu wystawowego Targów katowickich szereg imprez zabawowych, które dadzą możność rozrywki zwiedzającym te Targi. Wyjaśnić tutaj trzeba, że posiadacze biletu wstępu na teren wystawowy mają wstęp na teren zabawowy bezpłatny. W dni przed świąteczne i świąteczne przygrywać będą na terenach wystawowych orkiestry. Ruch tramwajowy zostanie silnie wzmożony przez powiększenie liczby kursujących wozów, zaś celem ułatwienia nabycia biletu wstępu — przedsprzedaż biletów wejściowych na Targi odbywać się będzie, oprócz kas wystawowych również w firmie Citroen przy ul. Piłsudskiego 10. Przystępne ceny biletów wynoszą zł. 1,— dla dorosłych, 50 gr. dla młodzieży szkolnej i szeregowych oraz wycieczek od 25 osób dorosłych, zaś 30 groszy dla analogicznych wycieczek młodzieży szkolnej.

W przededniu otwarcia Targów Katowickich.

Katowice. Dnia 22 bm. o godz. 5-ej po południu odbędzie się w Katowicach otwarcie Targu Katowickiego, wystawy krajowej wytwórczości. Mieści się ona na placu wystawowym przy parku Kościuszki i ma na celu propagandę rodzimej produkcji. W wystawie bierze udział przeszło 200 fabrykantów polskich. Otwarcia wystawy dokona naczelnik wydziału prezydjalnego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, p. dr. Saloni.

Wypłata wsparć dla bezrobotnych.

Katowice. Urząd pośrednictwa pracy donosi, że wypłata wsparć dla bezrobotnych odbędzie się w piątek i sobotę. W piątek winni się zgłosić po wsparcie od godziny 8 do 8,30 wszystkie kobiety, których nazwiska rozpoczynają się od liter A do K, a od godziny 8,30 do 12-ej wszyscy mężczyźni tych samych liter. W sobotę nastąpi wypłata dla dalszych bezrobotnych mianowicie od litery L do Z. Wsparcie wypłaca się w ratuszu w Bogucicach, pokój 11.

Zapomogi na budowę szkół.

Katowice. Rada Wojewódzka uchwaliła zapomogi dla kilkunastu gmin śląskich na dokończenie budowy szkół. Zapomogi te wynoszą 1 311 000 zł. Pozatem Rada Wojewódzka uchwaliła podnieść najliczniejszą gminę wiejską na Śląsku, Siemianowice w pow. katowickim do rzędu miasta. Siemianowice liczą przeszło 30 000 mieszkańców.

Katastrofalny spadek frekwencji w kinach.

Katowice. W ostatnich tygodniach zmniejszyła się katastrofalnie frekwencja w kinach na całym Śląsku. Spadek wynosi 50 do 80 procent. Część kin na prowincji już zamknięto. Związek właścicieli kin nosi się z zamiarem zamknięcia wszystkich kin na Śląsku, o ile władze magistrackie nie obniżą podatku.

Zakończenie procesu o zajścia przedwyborcze.

Katowice. W ubiegły wtorek zakończył się głośny proces o zajścia w nocy 22 listopada ub. r. tuż przed wyborami do sejmu śląskiego. Na ławie oskarżonych zasiedli: Ledwoń, Piechota i Skrzypiec. Wszyscy trzej oskarżeni byli o strzelanie do polskiej rodziny Chrzciuków oraz o wybicie większej ilości szyb. Sąd skazał Piechotę na 2 miesiące więzienia, Ledwonia i Skrzypca na jeden miesiąc więzienia.

Bankructwo księgarni Fischera.

Katowice. Znana księgarnia w Katowicach pod firmą Fischer, która od niedawna jest własnością p. Komanda, ogłosiła w tych dniach niewypłacalność. Zobowiązania firmy wynoszą 400 000 zł., majątek 200 000 zł. Lokal opieczętowano. Księgarnia Fischera była największą i najlepiej prosperującą księgarnią w Katowicach.

Przytrzymanie.

Katowice. Dnia 18 bm. przytrzymany został za kradzież bielizny ze strychu na szkodę Franciszki Nowakowej z Katowic niejaki Alojzy Korecki. Wartość skradzionej bielizny wynosiła około 6000 złotych. Koreckiego osadzono w areszcie.

Usiłowane samobójstwo za zniewagę.

Katowice. Dnia 18 bm. na placu Miarki w Katowicach kupiec Abraham Weissbaum, znieważony przez niejakiego Artura Buglę z Król. Huty, dobył rewolwer i strzelił w stronę Bugli. Strzał chybił. Policja odebrała Weissbaumowi broń i prawo do noszenia tejże. Pozatem czeka go jeszcze kara za usiłowane zabójstwo.

Najechanie tramwajem.

Katowice. Na ul. Piłsudskiego u wylotu ul. Dyrekcyjnej najechał tramwaj na jednokonną furmankę Tomasza Mola z Małej Dąbrówki. Tramwaj został lekko uszkodzony. Winę ponosi motorowy.

Nagły zgon podczas pracy.

Katowice. W drukarni „Vita" przy ul. Kościuszki zmarł nagle podczas pracy zecer Maksymiljan Hentschel z Katowic. Przywołany lekarz stwierdził śmierć na udar serca i z powodu krwotoku mózgowego.

Nieszczęśliwy wypadek.

Załęże pod Katowicami. Onegdaj spadła ze schodów domu przy ul. Wojciechowskiego 41 niejaka 54-letnia Franciszka Makowa, będąca w stanie nietrzeźwym. Makowa odniosła poważne obrażenia głowy. W stanie nieprzytomnym odstawiono ją do lecznicy.

Włamanie do urzędu gminnego.

Bykowina w Katowickiem. W nocy na 18 bm. włamali się nieznani narazie sprawcy do biura urzędu gminnego w Bykowinie, gdzie wyłamali drzwi od szaf i uszkodzili kasę ogniotrwałą. Włamywacze zostali widocznie spłoszeni, gdyż nic nie zabrali.

Samobójstwo.

Nikiszowiec w Katowickiem. Onegdaj pozbawił się życia przez powieszenie na płocie obok toru kolejowego w Nikiszowcu bezrobotny Roman Słuczka, zamieszkały w Janowie przy ul. Szkolnej. Zwłoki jego umieszczono w kostnicy w Roździeniu.

Kabel telefoniczny do Gliwic.

Mysłowice. W nowszych układach pomiędzy przedstawicielami polskich i niemieckich zarządów telegraficznych uzgodniono, do marca 1932 roku położyć kabel telefoniczny pomiędzy Mysłowicami a Gliwicami. Przez położenie tego kabla zostanie dosiągnięta linja kablowa Warszawa-Łódź-Mysłowice oraz przyłączenie niemieckiej sieci kablowej do głównego kabla polskiego.

Z Król. Huty

Oszustwo.

Król. Huta. Mieszkaniec Król. Huty, Emanuel Nitsche zakochał się w niejakiej Zofji Z. z Poznania. Pod pozorem ożenku N. wyłudził od niej 5 tysięcy zł. Gdy N. ją porzucił ta doniosła o tem policji, gdyż Nitsche nie myślał ani o ożenku. ani o zwróceniu pieniędzy.

Skazanie rzekomego polskiego „szpiega" przez sądy niemieckie.

Król. Huta. Pomocnik biurowy Alfred Weiner, pochodzący z Król. Huty, został swego czasu aresztowany w Zabrzu pod zarzutem uprawiania szpiegostwa na rzecz Polski. W. jest niemieckim poddanym. Rozprawa przeciwko niemu odbyła się przed wyższym sądem krajowym we Wrocławiu. Przesłuchano 7 świadków. W charakterze biegłych przesłuchiwani byli major Himmel z Berlina i komisarz kryminalny Graes z Opola. Weiner zaprzecza, jakoby kiedykolwiek stał na usługach polskiego wywiadu, lub wogóle zamierzał popełnić czyn karygodny. Rozprawa odbyła się przy drzwiach zamkniętych. W. zasądzono na trzy lata więzienia.

Przestroga przed oszustem.

Król. Huta. Niejaki Eryk Piechaczek z Król. Huty, posiadający legitymację Krajowego Banku Spółdzielczego we Lwowie jako sprzedawca papierów państwowych i obligacyj wyłudził od szeregu osób większe sumy pieniędzy. Piechaczek doniósł kilku swym klijentom, iż na ich obligacje padły większe wygrane i dla ich podjęcia żądał od nich większej sumy pieniędzy. Wreszcie oszustwo wyszło na jaw. Policja jest na tropie oszusta.

Sprzeniewierzenie.

Król. Huta. Przed kilku miesiącami dała niejaka K. A. swej znajomej R. G. na przechowanie 105 zł. Obecnie zaś R. G. pieniędzy nie chce zwrócić. Policja zajęła się przeto tą sprawą.

Z Świętochłowickiego

Budowa wieży wodnej.

Wielkie Hajduki w Świętochłowickiem. Mieszkańcy powiatu świętochłowickiego a także i Król. Huty uskarżają się na brak wody. Jak dowiadujemy się, powstał projekt budowy wielkiej wieży ciśnień, która ma stanąć na terenie między Wielkiemi Hajdukami a Kochłowicami. Wieża ta ma zaopatrzyć w wodę cały powiat świętochłowicki i Król. Hutę oraz część powiatu katowickiego. Budowa wieży ma być niebawem rozpoczęta a ukończenia jej należy spodziewać się w październiku.

Zaginięcie chłopca.

Łagiewniki w Świętochłowickiem. Z Gliwic (Śląsk Opolski) donoszą, iż od 10 maja rb. zaginął uczeń kelnerski Zygfryd Gawlik, urodzony 26 lutego 1916 r. w Łagiewnikach. Wszelkie poszukiwania u krewnych i znajomych pozostały bez skutku.

Z Pszczyńskiego

Zamknięcie szos.

Pszczyna. Z powodu naprawy zostaną zamknięte aż do października następujące szosy: **Imielin — Nowy Bieruń**, objazd przez Krasowy — **Lędziny** — Stary Bieruń — Nowy Bieruń; dalej **Zawiść — Gardawice — Woszczyce**, objazd przez Zawiść — Orzesze — Woszczyce. W czasie od 1 czerwca do 1 października zamknięta jest szosa **Zawiść — Woszczyce — Żory**, objazd przez Zawiść — Orzesze — Stanowice — Szczejkowice — Żory.

100 zł. nagrody.

Mikołów w Pszczyńskiem. Jakiś niewykryty dotychczas sprawca skradł majstrowi ślusarskiemu Machulcowi wózek ręczny. Za wykrycie sprawcy Machulec wyznaczył 100 zł. nagrody.

Skutki nieostrożności.

Golasowice w Pszczyńskiem. Wskutek zażycia lizolu zmarł 3-letni Ernest Brańczyk z Golasowic. Winę ponoszą rodzice wskutek niedbałego dozoru nad dzieckiem i nienależytego zabezpieczenia przed dziećmi środków trujących.

Samobójstwo.

Orzesze w Pszczyńskiem. Onegdaj pozbawił się życia przez powieszenie w stodole 55-letni Józef Gąsiór. Przyczyną samobójstwa był rozstrój nerwowy.

Pożar.

Piasek w Pszczyńskiem. W tych dniach srożył się pożar w posiadłości rolnika Michała Skrzypczyka. Ogień zniszczył dach domu mieszkalnego i wyrządził szkodę na blisko 10 000 zł. Pożar powstał wskutek wadliwej budowy komina.

Z Śląska Opolskiego.

Z Opolskiego.

W pobliżu **Grudzic** samochód osobowy najechał na drzewo przydrożne i został rozbity. Cztery osoby doznały ciężkich obrażeń. Rannych odstawiono do lecznicy.

*

Były rewizor mięsa Schweda z **Czarnowąsów** zaginął od dłuższego czasu. W tych dniach wyłowiono zwłoki jego z Odry w pobliżu Żelaznej. Czy Schweda popełnił samobójstwo, albo czy w tym wypadku chodzi o zbrodnię czy nieszczęśliwy wypadek, okaże śledztwo.

*

Na początku roku bieżącego pisaliśmy o zuchwałym napadzie na urząd pocztowy w **Szurgoszczy**, który policja później **ujawniła** jako napad zmyślony przez małżonków Pawlików, którzy dopuścili się sprzeniewierzeń w wysokości 6000 marek. Mimo zwrotu części sumy, sąd w Opolu wydał surowy wyrok, zasądzając Pawlika na 9 miesięcy więzienia, zaś jego żonę na 7 miesięcy więzienia.

*

W nocy na drugie święto Bożego Narodzenia ub. roku zamordowano w **Dobrzyniu Wielkim** wdowę Kołodziejową a następnie podpalono jej domostwo. Zbrodnię popełniono w celach rabunkowych, gdyż stwierdzono brak kwoty 100 marek oraz gramofonu i płyt gramofonowych. O popełnienie zbrodni podejrzywano mechanika Piotra Nowaka z Dobrzynia Wielkiego, który już kilkakrotnie był karany za kradzieże i rabunek. Aresztowano go tej samej nocy, jednak nie znaleziono przy nim ani pieniędzy, ani też nie można było odszukać skradzionych przedmiotów. Pod koniec ubiegłego tygodnia odpowiadał Nowak przed sądem przysięgłych w Opolu. Mimo przesłuchania 70 świadków i trzech rzeczoznawców ,sąd nie nabrał przekonania, że Nowak zamordował Kołodziejową, natomiast skazał go za kradzież i podpalenie na 3 lata i 3 miesiące domu karnego. Prawdopodobnie mord popełniony został za wiedzą Nowaka przez inną osobę.

*

Przed kilku dniami w posiadłości gospodarza Garbeli w **Nakle** z dotychczas niewyjaśnionej przyczyny wybuchł pożar, który zniszczył stodołę oraz znajdujące się w niej maszyny. Dom mieszkalny zdolano uratować.

*

Celem poprawy żeglugi na Odrze ma być wybudowany pod **Turawą** zbiornik do wstrzymania przypływu wody. Koszty wynoszą 33 miljony marek.

Pielgrzymka do Alwernji.

Bieruń Nowy w Pszczyńskiem. W sobotę, dnia 6 czerwca pociągiem o godz. 1.50 po południu wyjedzie z tutejszej parafji pielgrzymka do Alwernji na uroczystość 700-lecia śmierci św. Antoniego, która będzie połączona z poświęceniem dzwonów. Powrót w niedzielę 7 czerwca o godzinie 8 wieczorem. Bilet powrotny kosztuje 6.70 zł. **Zgłoszenia przyjmuje do 3 czerwca p. Marek**, który uprasza o liczny udział także z innych parafij.

Krwawa uroczystość weselna.

Studzienice w Pszczyńskiem. W pewnym tutejszym lokalu odbywała się uroczystość weselna, w czasie której doszło do krwawej bijatyki. Brat młodego pana, przebywający na urlopie rekrut, poranił bagnetem trzy osoby, które niezwłocznie musiano odstawić do szpitala. Między innymi odniósł ciężkie rany miejscowy nauczyciel Ryśly. Policja przytrzymała głównych sprawców, mianowicie Franciszka Wierzę, Augustyna Grześnika, młodego pana Franciszka Chroboka i jego brata.

Z Rybnickiego

Pielgrzymka na Jasną Górę.

Gorzyce w Rybnickiem. Dnia 6 czerwca rb. wychodzi z parafji gorzyckiej pielgrzymka na Jasną Górę w Częstochowie. Kto ma zamiar wziąć udział w pielgrzymce, niech się zgłosi do dnia 25 maja rb. u śpiewaka kościelnego p. Tymy w Uchylsku, który udziela wszelkich informacyj. Uprasza się o liczny udział w pielgrzymce.

Budowa nowej plebanji.

Rogowy w Rybnickiem. W naszej parafji buduje się obecnie nową plebanję. Roboty postępują szybko i można się spodziewać, iż w niezadługim czasie zostaną wykończone i mieć będziemy obszerne probostwo.

Rocznica poświęcenia kaplicy.

Czyżowice w Rybnickiem. W ubiegłą niedzielę z okazji rocznicy poświęcenia naszej kaplicy, odbyło się nabożeństwo przy licznym udziale wiernych. Nabożeństwo odprawił przew. ks. prob. Januszewicz z Jedłownika, który też wygłosił podniosłe kazanie. Podczas nabożeństwa wykonało śpiewy nabożne miejscowe towarzystwo śpiewu, które zyskało sobie zupełne uznanie.

Ujęcie bandy przemytników.

Czyżowice w Rybnickiem. W pobliżu Czyżowic natknęło się kilku funkcjonarjuszów śląskiej straży granicznej na czterech osobników przychodzących od strony granicy. Gdy na ich wezwanie przemytnicy nie stanęli, strażnicy użyli broni i zranili dwóch, mianowicie 25-letniego Jana i 21-leniego Aleksandra Jakubczyków. Reszta zdołała zbiec. Stwierdzono, że przemytnicy mieli przy sobie przeszło 80 litrów eteru i większą ilość owoców południowych.

Starcie policji z bandytami.

Belk w Rybnickiem. W pobliżu składu Szremera zauważył pewien funkcjonarjusz policji ukrywających się za przydrożnem drzewem dwóch osobników, kórych zamierzał wylegitymować. Doszedłszy na odległość kilku kroków, policjant wezwał ich do podniesienia rąk. W tej samej chwili jeden z bandytów wystrzelił w kierunku policjanta, lecz chybił. Sprawcy zdołali zbiec. Prawdopodobnie zamierzali dokonać włamania do składu kolonjalnego Szremera, w czem jednak przeszkodziła im policja.

Z Tarnogórskiego

W sprawie uiszczenia podatku kościelnego.

Tarnowskie Góry. Zarząd kościelny podaje do wiadomości, że jeszcze poważna część parafjan nie uiściła podatku kościelnego za rok 1930, niektórzy nawet zalegają jeszcze za rok 1929. Zarząd uprasza o jak najrychlejsze wpłacenie zaległego podatku, aby zaoszczędzić parafjanom nieprzyjemności i kosztów, które przymusowe ściąganie powoduje. Podatek można wpłacać w kancelarji parafjalnej codziennie od godziny 9—12 i od 3—5-ej.

Egzaminy w seminarjum nauczycielskiem.

Tarnowskie Góry. Egzaminy wstępne w tutejszem seminarjum nauczycielskiem odbędą się w dniach 22, 23 i 24 czerwca rb. na kurs I. a w dniu 25 czerwca na kursa wyższe. Egzamin na kurs I. odbędzie się sposobem lekcyjnym i wskutek tego uczniowie zasiadający do tego egzaminu będą musieli pozostać przez to trzy dni w siedzibie zakładu. Utrzymanie mogą otrzymać w zakładowym internacie za niewielką opłatą. Podania należy wnosić najpóźniej do dnia 21 czerwca rb. do dyrekcji zakładu.

Przytrzymanie.

Repty Stare w Tarnogórskiem. Wywiadowcy komisarjatu straży granicznej przytrzymali w Reptach Starych żydowskich kupców Lippmana, Dancigera i Rzepkowicza Jankla za niedozwolony handel domokrążny.

Przytrzymanie.

Sucha Góra w Tarnogórskiem. Strażnik graniczny Skowroński przytrzymał przekraczających granicę zieloną dwóch przemytników mianowicie Franciszka Swobodę i J. Michalika, którzy usiłowali przemycić 10 kg. rodzynek z Niemiec do Polski.

Bezrobocie.

Kozłowa Góra w Tarnogórsk. Gmina tutejsza liczy 240 bezrobotnych. Do tego dojdzie wkrótce 50 robotników i robotnic, zwolnionych z kopalni „Nowa Helena".

Z Lublinieckiego

Zaginiony chłopiec.

Kalety w Lublinieckiem. Od dnia 12 maja zaginął 13-letni Stefan Wolny, syn agenta „Katolika" w Kaletach, Piotra Wolnego. W dniu tym poszedł jak zwykle do szkoły i dotychczas nie powrócił. Był to dobry chłopak i prawdopodobnie go spotkało nieszczęście. Miał szare ubranie i czapkę sokolską, był boso, włosy blond. Kto wiedziałby coś o zaginionym, niech powiadomi natychmiast stroskaną rodzinę pod adresem: Piotr Wolny, Kalety, powiat Lubliniec.

Z Cieszyńskiego

Kradzież pieniędzy.

Bielsko. Pod koniec ubiegłego tygodnia przybyła do Banku Polskiego w Bielsku urzędniczka Anna Sch., zatrudniona w firmie Bracia Heilporn w Bielsku, by podjąć 4 000 zł. Kwotę tę otrzymała w banknotach po 20 złotych. Podjęte przez siebie pieniądze włożyła do teki, zamknęła ją i oddała woźnemu, który z nią przybył. Ponieważ ten ostatni miał jeszcze coś w banku do załatwienia, położył tekę na stole i udał się do okienka. Gdy wrócił po dwóch minutach, znalazł tekę otwartą i bez pieniędzy. Pomimo natychmiastowego śledztwa, sprawcy nie wykryto.

Pogłoski o demonstracji robotniczej w Bielsku.

Bielsko. Niektóre pisma podały w ostatnich dniach wiadomość, że w Bielsku doszło onegdaj do manifestacji robotniczej, w czasie której zraniono szereg robotników. Wiadomość ta okazała się zmyśloną. W Bielsku panował i panuje spokój. Prawdą jest tylko, że nastroje wśród robotników włókienniczych są podniecone, ponieważ lokaut trwa już czwarty tydzień. Dnia 20 bm. podjęte będą nowe rokowania, celem likwidacji zatargu zarobkowego. Na dzień 23 bm. klasowe związki zawodowe zwołały wiec demonstracyjny, celem zaprotestowania przeciwko stanowisku pracodawców.

Załamanie się balkonu.

Olszówka Dolna w Bielskiem. Z niewyjaśnionej dotychczas przyczyny załamał się drewniany balkon I. piętra domu Abrahama Huperta w Olszówce Dolnej w chwili, gdy znajdowały się na balkonie 34-letnia Marja Hupertowa, Małgorzata Beicherowa i Mina Katz. Balkon spadł z wysokości 3 i pół metra na podwórze. Wszystkie trzy kobiety odniosły lekkie obrażenia cielesne.

Pożar.

Jasienica w Bielskiem. Onegdaj w nocy wybuchł pożar w stodole rolnika Pawła Klibry w Jasienicy. Pastwą płomieni padła stodoła wraz z inwentarzem rolniczym. Szkody wynoszą około 8000 zł. Stodoła ubezpieczona była na 9,400 zł. W gaszeniu brały udział straże pożarne z Jasienicy i Świętoszówki oraz miejscowa policja. Przypuszczalnie ogień powstał wskutek nieostrożnego obchodzenia się z otwartem światłem.

Postrzelanie.

Harbutowice w Cieszyńskiem. Stróż rzeczny Leopold Gazurek z Harbutowic przytrzymał za nieprawne łowienie ryb w rzece Wiśle na terenie gminy Wielkie Górki Pawła Tyrnę, Walentego i Adolfa Górnickich oraz Jana Macurę z Nierodzimia. W drodze na posterunek policji w Skoczowie Adolf Górnicki usiłował zbiec. Gazurek strzelił za uciekającym, raniąc go w nogę. Górnickiego umieszczono w szpitalu w Cieszynie.

Samobójstwo.

Harbutowice. W nocy z 17 na 18 bm. powiesił się w szopie 20-letni Paweł Mrowiec z zawodu szofer. Mrowiec najechał poprzedniego dnia motocyklem niejaką Alojzę Durczykową i widocznie z obawy przed karą, pozbawił się życia.

Zjazdy katolickiej młodzieży polskiej.

Imponujący zjazd młodzieży katolickiej w Poznaniu.

W dniach 9 i 10 maja rb. odbył się w Poznaniu związkowy zjazd delegatów Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej. Mimo bardzo ciężkich warunków, w jakich pracują obecnie stowarzyszenia, w zjeździe wzięło udział około 1000 uczestników. W niedzielę rankiem przeszedł ulicami miasta przy dźwięku czterech orkiestr wielki pochód młodzieży z rozwiniętemi sztandarami.

Jedna z największych sal w Poznaniu wypełniona była w czasie zebrania po brzegi. Wśród entuzjazmu wysłuchano sprawozdań władz Związku. Najbardziej radosne było to, że mimo trudności, które S. M. P. napotykają na drodze swej pracy, szeregi Związku Młodzieży Polskiej łączącego wszystkie S. M. P. (męskie) w Wielkopolsce przekroczyły imponującą cyfrę 20.000 członków. Przeciwności nie zachwiały bytu Stowarzyszeń Mł. Pol., przeciwnie, wzmogły ich spoistość organizacyjną i siłę. Uczestnicy zjazdu odjechali do swych stowarzyszeń, pełni zapału do dalszej pracy.

Zjazd młodzieży żeńskiej w Warszawie.

Z racji przybycia do Polski zarządu i delegatek młodej Unji międzynarodowej katolickich związków kobiecych, odbędzie się w dniu 31 maja rb. w Warszawie zjazd młodych organizacyj katolickich żeńskich, zwołany przez sekretarjat generalny Akcji katolickiej. Rano o g. 9-tej odbędzie się w kościele św. Antoniego na ul. Senatorskiej nabożeństwo, poczem o godz. 11-tej nastąpi otwarcie zjazdu w sali przy ul. Kredytowej 14, które zagai p. M. Doria - Dernałowicz; przemówienia wygłoszą przedstawicielki Anglji, Austrji, Belgji, Francji, Niemiec i Włoch. Referaty wygłoszą: ks. dyr. Lewandowicz n. t. „Rola młodych organizacyj żeńskich w Akcji katolickiej" oraz p. B. Godycka-Ćwirko n. t. „Zadania życiowe młodej dziewczyny". Po południu o godz. 4-tej odbędzie się akademja, poczem wieczornica, urządzona przez polskie Stowarzyszenie młodych kobiet — obie w sali przy ul. Kredytowej 14.

Zjazd młodzieży katolickiej w Łomży.

Dnia 9 maja rb. odbył się w Łomży zjazd delegatów Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej męskiej, 13 zaś bm. — zjazd delegatek S. M. P. żeńskiej. Oba zjazdy objęły tylko połowę okręgu, następne dwa zjazdy odbędą się w czerwcu rb. dla powiatów okręgu suwalskiego. Na zjazdy w Łomży przybyło około 200 delegatów i delegatek. Ks. sekretarz generalny Łapiński przedstawił obraz pracy za rok ub. i program pracy na przyszłość. W dyskusji wyłoniła się myśl, przyjęta następnie w formie rezolucji, by zwrócić największą uwagę na wyrobienie wewnętrzne druhów i druhen, należących do S. M. P. Następnie ks. prof. dr. Czajkowski wygłosił referat n. t. „S. M. P. wobec Akcji katolickiej". Ze względu na doniosłość poruszonych w referacie zagadnień zebrani jednogłośnie prosili prelegenta, by zechciał referat swój ogłosić drukiem. Drugi referat n. t. „Radość życia" wygłosił instruktor Związku p. Szubra.

W obu zjazdach wziął czynny udział J. E. ks. biskup sufragan Dembek, udzielał rad i wskazówek i niezmordowanie śledził bieg obrad od g. 10 rano do 5 po poł., w serdecznych słowach żegnając zebranych i zachęcając ich do wytężonej pracy.

Należy dodać, że drukowane sprawozdanie Związku Młodzieży Pol. za rok 1930 wykazuje 156 czynnych stowarzyszeń, grupujących 3.623 członków. Stowarzyszenia posiadają 120 bibljotek z 17.701 tomami książek; prenumerują 2.213 egz. różnych pism. Odbyły 58 wspólnych rekolekcyj i przyjęły 264.000 wspólnych Komunij św. Urządziły 879 wieczornic, obchodów i przedstawień teatralnych, 1504 wykładów i odczytów; przeprowadziły 5 konkursów rolniczych.

Zjazd delegatek Stowarz. Młodzieży Polskiej żeńskiej w Łodzi.

W dniu 14 bm. odbył się w Łodzi w sali „Domu młodzieży" przy ul. Gdańskiej 111 VI-ty doroczny zjazd delegatek S. M. P. żeńskiej diecezji łódzkiej przy udziale 327 delegatek, reprezentujących 72 S. M. P. Zjazd w pochodzie udał się do kościoła Matki Boskiej Zwycięskiej, gdzie uroczystą Mszę św. odprawił ks. prał. O. Kaczyński, kazanie zaś wygłosił ks. kan. L. Stypułkowski. Niezwykle ożywione obrady toczyły się przez 4 godziny. Zjazd powziął szereg rezolucyj. Po zakończeniu obrad uczestniczki zwiedziły wystawę przyrodniczą p. n. „świat owadów".

Zjazd młodzieży katolickiej w Łodzi.

W niedzielę, dnia 10 bm. odbył się w Łodzi VI zjazd delegowanych Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej męskiej diecezji łódzkiej przy udziale przeszło 200 delegatów, reprezentujących 52 stowarzyszenia. Obrady przy obecności J. E. ks. biskupa W. Tymienieckiego odbywały się w sali Domu młodzieży przy ul. Gdańskiej 111.

Zjazd powziął szereg rezolucyj: przeciwko destrukcyjnej działalności związków wolnomyślicielskich, za czynnem współdziałaniem z Akcją katolicką, z wezwaniem o pogłębienie zasad religijnych i wychowania w duchu miłości Ojczyzny, z postanowieniem szerzenia haseł czystej radości życia. Z racji zjazdu delegowanych odbyły się w sobotę i niedzielę doroczne zawody związkowe. Wspaniałe wyniki zawodów świadczą wymownie, że młodzież katolicka i w dziedzinie wychowania fizycznego zajmuje jedno z pierwszych miejsc.

Sprawy kościelne

Kurs homiletyczny w Poznaniu dla duchowieństwa całej Polski.

Z polecenia J. Em. ks. kardynała prymasa Hlonda Związek kapłanów „Unitas" na archidiecezję gnieźnieńską i poznańską urządza w dniach od 22 do 24 września br. włącznie kurs homiletyczny w Poznaniu dla duchowieństwa całej Polski. Zgłoszenia na kurs już teraz kierować można pod adres: Związek Kapłanów „Unitas" w Poznaniu, al. Marcinkowskiego 22.

Prasa katolicka Belgji w darze Ojcu św.

Ojciec św. przyjął na prywatnej audjencji belgijskiego ministra pracy, Heymanna, oraz przedstawiciela syndykatu dziennikarzy katolickich Belgji Hamaide, przybyłych na uroczystości, związane z obchodem „Rerum Novarum". P. Hamaide złożył Ojcu św. ofiarę dziennikarzy belgijskich w sumie 273.000 fr.

Wielki kongres katolickiego Związku młodzieży w Brukseli.

W czasie między 29 a 31 sierpnia rb. odbędzie się w Brukseli wielki kongres ogólno-belgijski Związku młodzieży katolickiej. W kongresie wezmą udział delegacje pokrewnych organizacyj zagranicznych. Z Polski spodziewana jest delegacja Zjednoczenia Młodzieży Polskiej. Ze źródeł dobrze poinformowanych dowiadujemy się, że w kongresie weźmie udział przeszło sto tysięcy uczestników. Z okazji kongresu zorganizowana zostanie międzynarodowa wystawa akcji katolickich związków młodzieży. Wystawa potrwa od 29 sierpnia do 6 września rb.

„Tydzień wschodni" w Syrakuzach.

W Syrakuzach odbył się „2-gi tydzień wschodni", którego obrady poświęcono stosunkowi do Kościoła wschodniego, zamknięte zostały konferencją biskupów sycylijskich pod przewodnictwem kardynała Lavitrano, arcybiskupa z Palermo. Na zakończenie tygodnia w katedrze syrakuzkiej, istniejącej od 1300 lat odprawiona została pontyfikalna Msza św. w obrządku greckim. Równocześnie dokonano uroczystego otwarcia odrestaurowanego kościoła św. Mikołaja, przeznaczonego dla katolików obrządku bizantyjskiego.

Audjencje papieskie dla pielgrzymek, przybyłych na uroczystości „Rerum Novarum".

W sobotę, dnia 16 bm. Ojciec św. przyjął oddzielnie pielgrzymki holenderską i węgierską, wygłaszając do każdej z nich przemówienie i podkreślając znaczenie jubileuszu encykliki „Rerum Novarum".

Następnego dnia odbyła się **prywatna audjencja dla 150-ciu pielgrzymów hiszpańskich.** W przemówieniu, wygłoszonem do nich, Papież zaznaczył, że **wielką odpowiedzialność ponoszą ci, którzy dopuścili się tak smutnych wykroczeń przeciwko religji ,jak i ci, którzy tem wykroczeniom nie przeszkodzili.** Podkreśliwszy trudną sytuację Hiszpanji, pogorszoną jeszcze przez akty gwałtu i świętokradztwa, **Ojciec św. powiedział, że modli się, by Bóg nie odpowiedział na tę prowokację swą sprawiedliwością, lecz by okazał się miłosiernym dla dotkniętego tak ciężkiemi doświadczeniami kraju.**

Tegoż dnia Papież przyjął pielgrzymów włoskich, którzy uczestniczyli w obchodzie jubileuszu encykliki „Rerum Novarum". I do nich także Namiestnik Chrystusowy przemówił w słowach, pełnych serdeczności, podnosząc **znaczenie misyj oraz Akcji katolickiej i zalecając w szczególności dwie cnoty w działaniu: roztropność i męstwo chrześcijańskie.**

Niebezpieczeństwo komunizmu w Hiszpanji.

Zaburzenia komunistyczne w szeregu miast Hiszpanji, podpalania kościołów i klasztorów zaniepokoiły opinję publiczną hiszpańską. Niepokój znalazł m. in. wyraz w artykule pisma „Epoca", zatytułowanym: Komunizm jest niebezpieczeństwem".

Nikt — pisze wspomniany organ — nie boi się republiki ani kortezów konstytucyjnych, natomiast obawy wzbudza kwestja komunizmu. Wszyscy pamiętają, co stało się w Rosji w okresie Kiereńskiego, w okresie obłędu politycznego, i wszyscy stawiają sobie pytanie: czyżby i Hiszpanję miało to spotkać?

Zaznaczywszy, że rząd, na nieszczęście — nie wykazuje dostatecznej energji, i wspomniawszy, że ulice miast są poprostu zasypywane literaturą komunistyczną, dziennik dodaje, iż jeszcze czas na to, by powściągnąć komunizm, ale jutro może być już zapóźno. Artykuł kończy się słowami: Komunizm w Hiszpanji nie oznaczałby tryumfu komunizmu, lecz koniec Hiszpanji. Oby rząd pamiętał o tem wszystkiem, oby uświadomił sobie swą odpowiedzialność i odpowiednio działał.

Z drugiej strony korespondent „Times'a" w Rydze doniósł, że przywódca komunistycznej partji hiszpańskiej, Delvol, w mowie o „sytuacji rewolucyjnej w Hiszpanji", mowie, wygłoszonej na nadzwyczajnem posiedzeniu akademji komunistycznej w Moskwie, oświadczył, że prowizoryczny rząd hiszpański nie jest zdolny do zrealizowania rewolucji i że niedługo masy ludowe staną się panami położenia. Pierwszym obowiązkiem komunistów hiszpańskich — dodał mówca — jest bezwzględna walka z wpływami Kościoła.

Z całej Polski.

Specjalny podatek miejski we Lwowie na budowę bruków i chodników.

Lwów. Ministerstwo spraw wewn. w porozumieniu z ministerstwem skarbu zatwierdziło statut o poborze w roku budżetowym 1931-32 podatku inwestycyjnego na rzecz gminy m. Lwowa. Wpływy z tego podatku w kwocie 1.570.000 zł. będą użyte na pokrycie wydatków, związanych z budową i kapitalnym remontem jezdni i chodników w mieście.

Niemiecki urzędnik kryminalny — szpiegiem.

Poznań. W poniedziałek rano straż graniczna ujęła w Rychtalu nadgranicznym powiecie odolanowskim urzędnika niemieckiej policji kryminalnej Antoniego Fressta. Przy Fresscie znaleziono broń i rozmaite zapiski, które są obecnie przedmiotem szczegółowego badania. Fresst podejrzany jest o szpiegostwo.

Klęska pożarów w Lubelszczyźnie.

Lublin. W tych dniach we wsi Bukowina pow. bilgorajski powstał pożar, pastwą którego padły 54 domy mieszkalne, 105 budynków gospodarskich wraz z inwentarzem żywym i martwym. Straty wynoszą około 170 tysięcy złotych. W Tarnogrodzie pow. bilgorajski wybuchł pożar, pastwą którego padło 20 domów mieszkalnych, oraz dwa składy zboża. Straty oszacowane zostały na sumę 288 tys. złotych. Przyczyną pożaru było wadliwe urządzenie komina. We wsi Żmudź pow. chełmski wskutek pożaru spłonęło doszczętnie 10 gospodarstw wraz z inwentarzem żywym i martwym. Straty sięgają do 180 tys. złotych. W czasie akcji ratunkowej 15 osób zostało poparzonych, w tem cztery ciężko.

Śmierć od pioruna.

Lublin. Na szosie Turczyn—Żółkiewka pow. krasnostawskiego rozegrała się ponura tragedja. Oto popołudniu jechał tą drogą komendant posterunku policji w Turczynie, przodownik Józef Stefaniak ze swą chorą żoną Anną. Nagle niebo pokryło się chmurami i rozszalała się burza. Piorun uderzył w Stefaniaka i zabił go na miejscu. Nieszczęśliwa Stefaniakowa zemdlała. Dopiero po ustaniu burzy, przechodnie zajęli się nieszczęśliwą kobietą.

Skutki powodzi w Bazylice Wileńskiej.

Wilno. Wskutek niebywałej w tym roku powodzi w Wilnie zostały zalane podziemia Bazyliki wileńskiej. Od kilku dni już pracują pompy nad usunięciem wody, lecz, jak teraz stwierdzono, całej wody zewsząd nie da się wypompować, a to z tego względu, że zalane zostały także i pomieszczenia całkiem niedostępne. Z tego też powodu koniecznem jest gruntowne oczyszczenie przez kapitalny remont podziemi Bazyliki. Obecny stan podziemi należy uważać za groźny ze względu na szczeliny w fundamentach, spowodowane przez poprzednią powódź w końcu zeszłego stulecia. Obecnie w niektórych miejscach usunęła się posadzka. Najbardziej groźny stan jest w kaplicy św. Kazimierza, która została zamknięta i uniedostępniona dla wiernych. Powyższa sprawa została poruszona na onegdajszem posiedzeniu wojewódzkiego komitetu pomocy powodzian, podczas którego J. E. ks. biskup Michalkiewicz zreferował całość sprawy, przedstawił niebezpieczeństwa, grożące Bazylice, i prosił o pomoc w odrestaurowaniu podziemi. Obecni na posiedzeniu p. marszałek senatu Wł. Raczkiewicz i p. wojewoda wileński Stefan Kirtiklis przyrzekli swą pomoc w tym kierunku. Niemniej jednak pożądana jest pomoc całego społeczeństwa, gdyż straty, spowodowane powodzią, wynoszą, jak dotychczas obliczono, około 50.000 zł, którą to sumę należy odrestaurować całe podziemia i wzmocnić fundamenty Bazyliki.

Czy jesteś już członkiem Z. O. K. Z.?

TEATR I SZTUKA.

TEATR POLSKI W KATOWICACH.

W piątek, dnia 22 bm. koncert chóru meskiego „Echo“.

Teatr Polski wyjeżdża w tym dniu do Zabrza z operą „Halka“.

W sobotę, dnia 23 bm. operetka „Krysia Leśniczanka“ w doskonałej obsadzie.

W niedzielę, dnia 24. bm. o godz. 15.30 po cenach zniżonych opera Moniuszki „Halka“. wieczorem wesoła krotochwila p. t. „Bez posagu ożenić się nie moge“.

W poniedziałek, dnia 25 bm. po cenach zniżonych o godz. 15.30 patrjotyczne widowisko „Kościuszko pod Racławicami“. Wieczorem gościnny występ znakomitego tenora **Ignacego Dygasa i Liljany Zamorskiej** w operze „Carmen“.

REPERTUAR:

Piątek, dnia 22. bm.: koncert Chóru „Echo“ o godz. 19,30.

Sobota, dnia 23. bm.: Krysia Leśniczanka“ o godz. 19,30

Niedziela, dnia 24. bm.: „Halka“ o godz. 15.30.

Niedziela, dnia 24. bm.: „Bez posagu ożenić się nie mogę“ o godz 19.30.

Poniedziałek, dnia 25. bm.: „Kościuszko pod Racławicami“ o godz. 15.30.

Poniedziałek, dnia 25. bm.: „Carmen“ — występ Zamorskiej i Dygasa o godz. 19.30.

Nadesłane.

Apel do prezesów i sekretarzy wszystkich organizacji Wojew. Śląskiego.

W dnich od 22 maja do 8 czerwca odbędzie się wielka propaganda wytwórczości krajowej, mająca się przejawić w okresie II-go Wiosennego Targu w Katowicach.

Mając na uwadze, że w obecnym krytycznym okresie gospodarczym każdy grosz wydany na towary obce to kromka chleba odjęta od ust robotnika — apelujemy niniejszem do pp. prezesów i sekretarzy wszystkich organizacji Województwa Śląskiego, by na okres trwania Targu zainicjowali w zakresie swego działania odczyty i pogadanki na temat skutecznego popierania wytwórczości krajowej.

Apelujemy do wszystkich bez względu na narodowość, gdyż jesteśmy głęboko przeświadczeni, że jak katastrofa kopalniana zbiera liczne ofiary bez względu na nację, tak i kryzys gospodarczy odczuwają wszyscy obywatele Rzeczypospolitej i wszyscy w najprzystępniejszej formie temu kryzysowi przeciwstawić się muszą.

Taka ogólnie podjęta akcja popierania wytwórczości krajowej może na terenie Województwa Śląskiego wydać nadzwyczajne owoce, gdyż właśnie tutaj z tego powodu dawniej pracowity robotnik śląski odczuwa w bezrobociu biedę największą.

Nakazem moralnym wszystkich współczujących doli bliźniego jest wziąć udział w tej akcji i w tej mierze prosimy pp. prezesów i sekretarzy, by niczego nie zaniedbali, by akcja ta w wymienionym okresie przybrała formę samoobrony gospodarczej, a zarazem by dawała bezrobotnym świadomość, że nie są odosobnieni i że są ludzie współczujący im i współpracujący w akcji zwalczania bezrobocia.

Wszystkie osoby, które przeprowadzą wspomnianą akcję na terenie swego działania, prosimy o przesłanie sprawozdań łącznie z nazwiskami organizatorów i referentów do Śląskiego Towarzystwa Wystaw i Propagandy Gospodarczej celem zamieszczenia ogóln. sprawozdań w prasie.

Tajemnica elegancji.

Niejedna z pań, nie posiadając dużego zapasu i wyboru garderoby, ubrana jest mimo to zawsze elegancko. Jest to przedewszystkiem zasługa starannego utrzymania bielizny i sukien, które temwięcej zyskują na wyglądzie, im lepiej są wyprane i wyprasowane. Ażeby to osiągnąć, najlepiej używać do prania płatków mydlanych. Lux, których łagodna i obfita piana przenika tkaninę, usuwając z niej szybko i bez trudu brud. Lux nadaje się specjalnie do prania rzeczy delikatnych jak wszelkiego rodzaju przybrania do sukień, koronkowych i jedwabnych kołnierzyków i mankietów, wstążek itp. Te dodatki muszą mieć zawsze świeży i czysty wygląd, aby modnie i elegancko przystroić garderobę.

Należy jednak zwrócić baczną uwagę na to, że Lux jest do nabycia tylko w oryginalnych paczkach nigdy luzem.

Sprawy towarzystw.

Walne zebranie ceglarzy.

W czwartek, dnia 21 bm. o godzinie 4 po południu, odbędzie się w Strzesze Górniczej w Katowicach, ul. Andrzeja 21 — **walne zebranie ceglarzy.** Na porządku obrad: sprawa obniżki zarobków, dyskusja i uchwała. Na to zebranie winny pozamiejscowe cegielnie wysłać swych zorganizowanych delegatów. Cegielnie pobliskie winny brać w tym zebraniu udział naoczny. Jako legitymacje służą kwitarjusze związkowe, które należy zabrać ze sobą.

Związek pracowników budowlanych i pokrewn. zawodów Z. Z. P.

A. Kowalczyk, prezes.

Otwarcie Targów Katowickich

dnia 22 maja r. b.

Wstęp dla Publiczności od godz. 18-ej, w dni następne od godz. 10 do 20-ej.

3385

Dział handlowy.

Giełda pieniężna w Warszawie

w dniu 20 maja 1931 r.

Dolar amerykański 8.90 zł. Funt sterlingów angielskich 43.30 zł. 100 franków francuskich 34.83 zł. 100 szylingów austrjackich 125.12 zł. 100 koron czeskich 26.38 zł. 100 lir włoskich 41.61 zł. 100 franków szwajcarskich 171.64 zł. 100 guldenów holenderskich 357.59 zł. 100 belgów belgijskich 123.86 zł.

Giełda zbożowa w Warszawie

w dniu 20 maja 1931 r.

Żyto 30—41, pszenica 35—36, owies jednolity 32—33, zbierany 31—32, jęczmień na kaszę 28—28.50, mąka pszenna luksusowa 64—74, wyborowa 59—64, otręby pszenne szale 24—25, średnie 23—24, żytnie 24—25, kuchy lniane 31—32, rzepakowe 26—27, groch polny jadalny 32—35, Wiktorja 40—45, wyka siewna 42—45, łubin niebieski 23—24, żółty 33—35, ziemniaki jadalne 10—11. Obroty małe. Tendencja nadal mocna.

Giełda zbożowa w Poznaniu

w dniu 20 maja 1931 r.

Żyto 29.25—29.75. Pszenica 33.75—34.25. Jęczmień przemiałowy 27.00—28.00. Owies pastewny 3C.00—31.00. Mąka żytnia 65-proc. 44.00—45.00. Mąka pszenna 65-proc. 53—56. Otręby żytnie 24.00—25.00. Otręby pszenne 22.50—23.50. Otręby pszenne grube 24.00—25.00. Gorczyca 42.00—47.00. Wyka latowa 45.00—47.00. Groch polny 32.00—33.00. Groch Wiktoria 38.00—42.00. Łubin niebieski 26.00—28.00. Łubin żółty 34.00—38. Tatarka 42.00—44.00. Ziemniaki jadalne 6.50—7.00. Ogólne usposobienie mocne.

Ceny bydła na Targowicy w Poznaniu

w dniu 19 maja 1931 r.

Spędzono 850 sztuk bydła; 2190 sztuk świń; 790 sztuk cieląt; 220 sztuk owiec — razem 4050 sztuk zwierząt.

Woły: Pełnomięsiste, wytuczone, nieoprzegane 100—110. Mięsiste tuczone młodsze do 3 lat 90—98. Mięsiste tuczone starsze 80—86. Miernie odżywione 64—68.

Buhaje: Wytuczone pełnomięsiste 94—100. Tuczone mięsiste 84—92. Nietuczone, dobrze odżywione, starsze 72—80. Miernie odżywione 64—68.

Krowy: Wytuczone pełnomięsiste 96—104. Tuczone mięsiste 36—94. Nietuczone, dobrze odżywione 70—74. Miernie odżywione 40—50.

Jałowice: Wytuczone pełnomięsiste 100—110. Tuczone mięsiste 90—96. Nietuczone, dobrze odżywione 74—84. Miernie odżywione 64—68.

Młodzież: Dobrze odżywione 64—68. Miernie odżywione 58—62.

Cielęta: Najprzedniejsze cielęta wytuczone 88—100. Tuczone cielęta 76—86. Dobrze odżywione 64—70. Miernie odżywione 60—62.

Owce: Wytuczone, pełnomięsiste jagnięta — młodsze skopy 132—140. Tuczone starsze skopy i maciorki 110—120. Dobrze odżywione 60—84.

Świnie (tuczniki): Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi 106—110. Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi 98—104. Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi 88—94. Mięsiste świnie ponad 80 kg 80—86. Maciory i późne kastraty 80—90. Świnie bekonowe 88—92.

Sprawy gospodarcze.

Otwarcie II. Targu Katowickiego.

Uroczyste otwarcie Targów Katowickich odbędzie się dnia 22 maja b. r. o godzinie 17 na placu wystawowym przy parku Kościuszki w Katowicach. Otwarcia dokona p. dr. Tadeusz Saloni, naczelnik wydziału prezydjalnego województwa śląskiego w otoczeniu przedstawicieli władz, samorządów, instytucji, organizacji, oraz zaproszonych gości. W godzinę po oficjalnem otwarciu Targów — terena wystawowe będą otwarte dla publiczności za zwykłemi biletami wstępu.

Cukier z drzewa.

Myśl wywtarzania cukru z drzewa, znana chemikom już od 100 lat, wchodzi obecnie na tory realne o tyle, że oparcowano dwie metody technologiczne, polegające na traktowaniu celulozy kwasem siarkowym lub solnym. W Niemczech projektowana jest budowa dwu fabryk cukru drzewnego, o łącznej wydajności 21 tys. ton cukru rocznie. Zaznaczyć trzeba, że cukier z drzewa posiada inne właściwości, aniżeli z buraków i trzciny i nie może być spożywany przez ludzi; pozatem koszta produkcji są wysokie. Cukier drzewny może być natomiast używany do produkcji alkoholu, drożdży, ewentualnie jako domieszka do paszy zwierzęcej, może się więc stać w przyszłości konkurencją dla melasy.

Rozmaitości.

Bliźniaki, trojaki, czworaki, piątaki...

Wedle czysto teoretycznych obliczeń, para bliźniaków wypada przeciętnie na 80 normalnych urodzin.

Trojaczki rodzą się przeciętnie, raz na 6.400 normalnych urodzin.

Czworaki rodzą się raz na 512.000 normalnych urodzin.

Piątaki — raz na 41 miljardów urodzin.

Przeciętnie, już bliźniaki przychodzą na świat słabo rozwinięte, trojaki czy czworaki są jeszcze gorzej rozwinięte. Także i pod względem wagi, dzieci takie są upośledzone. Charakterystyczne jest, że są one mniej odporne, niż dzieci normalne, na choroby.

W ciągu pierwszych 5 lat od urodzenia, połowa bliźniaków wymiera. Trojaczki bywają wyjątkowo tylko zdolne do życia. Czworaki jeszcze mniej.

O piątaczkach wspomina literatura naukowo-fachowa w ciągu wieków tylko 27 razy. Te żyją najwyżej po kilka godzin.

Sześcioro dzieci urodzonych z jednej matki i równocześnie, notuje medycyna dwa tylko razy. Oba zostały wiarygodnie stwierdzone. Pierwszy, wydarzył się w roku 1888 nad jeziorem Lugano i, później jakiejś murzynce z afrykańskiego Złotego Wybrzeża.

Siedmioro dzieci urodziło się tylko raz, w roku 1600 niejakiej Römer w Hameln, w Niemczech. Matka zmarła przy porodzie, dzieci oczywiście, również poginęły. Fakt ten został wówczas upamiętniony specjalną tablicą, rzeźbioną płasko, umieszczoną na frontonie domu, w którym to się wydarzyło.

Niesłychane stosunki zdrowotne w Leningradzie.

„Krasnaja Gazieta“ podaje ciekawe dane o niebywałem zaśmieceniu Leningradu. Stan zdrowotny miljonowego miasta, które jest, jak wiadomo, siedzibą III-ej międzynarodówki, wywołuje zaniepokojenie i jest źródłem licznych chorób wśród ludności.

Codziennie gromadzi się na ulicach Leningradu około 1500 ton śmieci, z których tylko nieznaczną część władze miejskie usuwają. W ten sposób, według danych statystyki sowieckiej, w przeciągu roku w mieście pozostaje ok. 400.000 ton śmieci.

Oczyszczenie miasta napotyka na poważne przeszkody wskutek braku fachowej gospodarki miejskiej oraz odpowiednich środków transportowych. Ludność Leningradu żyje wśród nieczystości, zatruwających powietrze.

Jednocześnie liczba zakładów kąpielowych i łaźni zmniejszyła się z 90 na 40. Miasto, liczące około 2 miljonów ludności, pozbawione jest również pralni, a przy braku mydła mieszkaniec Leningradu skazany jest na egzystencję pierwotnego człowieka, pozbawionego elementarnych warunków czystości.

SPORT.

Nieprzepisowy ring, powodem porażki Sztekkera.

Decydujące spotkanie Sztekkera z Jaago ściągnęło niewidziane tłumy do Cyrku Sportowego. Walka w 35 min. skończyła się niestety porażką Sztekkera, którą żaden sportowiec nie może uznać za prawidłową. Pięciokrotny mistrz świata Jaago nigdy nie będzie mógł się poszczycić zwycięstwem z powodu przypadku Sztekkera. Ulewny deszcz przemoczył zupełnie ring i Sztekker, który ciągle był w ofensywie, a nawet raz rzucił Jaago na łopatki — nie zdołał jednak przytrzymać przeciwnika, w decydującym momencie będąc na mostku, Polak pośliznął się i Jaago wykorzystał ten moment i przytrzymał Sztekkera. Niesportowe i nielojalne to zwycięstwo uznano. Należało ring uznać za niezdatny do walki i spotkania uznać za towarzyskie.

Inne walki: Saint Mars w 21 min. pokonał Sudakowa. Nadludzko silny Martynoff w 33 minucie Pooshoffa. Kornatz w 3 min. Fehringera. Szczerbiński pokonał w 23 minucie zasłużenie Spewaczka.

Danja prowadzi 1:0.

Kopenhaga, 21. 5. (Tel. wł.) Pierwsze spotkanie Polska — Danja o puhar Davisa zakończyło się zwycięstwem duńczyka Henricksena, który pokonał Hebdę w stosunku 6:3, 6:1, 6:2.

Rajd motocyklistów naokoło Polski.

Katowice, 21. 5. Uczestnicy rajdu przybywali do Katowic między godziną 15 a 20 w drodze z Poznania. Jest ich 21, prócz tego komander, wicekomander i wóz sanitarny. Drogę i kolejne rozmieszczenie wskazywała uczestnikom policja wojewódzka bardzo sprawnie. Zawodnicy zajeżdżali na plac przed Województwem, gdzie otrzymywali posiłek. Wszyscy przybyli w dobrej formie, kierownictwo dopisało doskonale. Zawodników przyjmował kpt. Malinowski, kierownik, sekretarz rajdu Pollach i gospodarz mgr. Borecki. Wieczorem tutejsze kluby podejmowały uczestników rajdu kolacją. Start do Zakopanego odbywa się dziś o godzinie 6 rano. Dalszy etap Zakopane — Łódź i Łódź — Warszawa, skąd się rajd rozpoczał. Bliższe szczegóły jutro.

Ruch spółdzielczy.

25-lecie ruchu spółdzielczego w Polsce.

Wobec przypadającego w roku bieżącym 25-lecia ruchu spółdzielczego w b. Królestwie Polskiem, w licznych miejscowościach przygotowywane są uroczyste obchody, które będą połączone z „Dniem spółdzielczości“ w dn. 14 czerwca.

Między innemi, organizacje spółdzielcze okręgu łódzkiego organizują tydzień propagandowy. Miejscowa Rada okręgowa spółdzielcza urządza wielką akademję z udziałem prof. Stanisława Wojciechowskiego. Szczegółowy program tygodnia spółdzielczego obejmuje poza tem pochody uliczne, wiece na otwartem powietrzu, zabawy ludowe dla dzieci i konkurs wystaw w sklepach spółdzielczych.

Nakładem firmy „Katolik“ spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu, Śląsk Opolski. — Drukiem: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp., Katowice, ul. Batorego nr. 2. Telefon 878. — Za redakcję odpowiada Franciszek Godula, w Król. Hucie.

W środę, dnia 20 maja br. o godz. 17-ej rozpoczął się w lokalu Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Katowicach, przy ul. Słowackiego 19, III. p. **specjalny kurs dla piekarzy — przygotowawczy do egzaminów mistrzowskich.**

W kursie mogą wziąść udział wszyscy czeladnicy piekarscy oraz samodzielni piekarze, którzy mają zamiar przygotować się do egzaminu mistrzowskiego.

Kurs trwać będzie około 2 miesięcy. Nauka będzie się odbywać wieczorami 3 razy w tygodniu.

Spieszne zgłoszenia należy kierować do Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Katowicach, ul. Słowackiego 19, III. p., gdzie się także udziela bliższych informacyj. 3387

Ogłoszenie licytacji.

Urząd Celny w Chorzowie podaje do publicznej wiadomości, że w dniach 27-go i 28-go maja 1931 r. począwszy od godz. 10-tej sprzedawać będzie w magazynie Urzędu towary skonfiskowane.

Wykaz mających być sprzedanych towarów, będzie wyłożony do przeglądnięcia w dniach licytacji od godz. 8-ej.

Chorzów, dnia 18 maja 1931 r.

Kierownik Urzędu

3384 **Z. Kuc,** insp. celny.

Unieważniam

zgubioną książeczkę wojskową wystawioną przez P. K. U. Katowice, Henryk Kaduk. 3386